

**R. P. D. Thomæ Delbene Marvbiensis, Clerici Regvlaris,
Sacrae Theologiae Professoris ... De Immvnitae, Et
Ivrisdictione Ecclesiastica**

Bene, Thomas del

Lugduni, 1674

XXVI. An Cardinalis subiiciatur pœnis statutis contra præsumentes
alienare bona Ecclesiastica.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-98676](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-98676)

- 2 Patrimonium prædictum alienari non potest sine licentia Episcopi, quousque Clericus, qui ad illius titulum fuit ordinatus, adeptus fuerit beneficium Ecclesiasticum, vel quid aliud, ex quo vivere possit.
- 3 Patrimonium prædictum post mortem talis Clerici potest alienari sine licentia Episcopi, quia non censetur amplius inter bona Ecclesiastica.

Responderetur etiam affirmatiue; quia extraneus expressè loquitur de bonis immobilibus, & mobilibus pretiosis Deo dicatis, & sic de bonis Ecclesiæ, non autem de bonis priuatorum, quale est patrimonium, ad cuius titulum quis ordinatus est. Vide *suprà* dub. præcedenti.

- 2 Illud tamen interim dicendum est, dictum patrimonium alienari non posse sine licentia Episcopi, quousque clericus, qui ad illius titulum fuit ordinatus, adeptus fuerit beneficium Ecclesiasticum, vel quid aliud, ex quo vivere possit (quamvis post mortem talis clerici possit, quia cessat ratio, dictum patrimonium etiam sine licentia Episcopi, alienari.) Ratio est, quia tale patrimonium gaudet privilegio bonorum Ecclesiasticorum, ut in lib. de *Parlamentis*, dub. 25, & *suprà* cap. 5, dub. 2, sect. 1, num. 3, dicebam (licet quoad exemptionem Mediolani oppositum vñ receptum sit, quia de re vide *ibid.*, cit. dub. 25, & 27.) tum quia sic habetur ex Tridentino Concilio sess. 21, c. 1, & docent Silu. verbo *Clericus* 4, q. 13. Vasquez *opusc. de redditib.* cap. 2, §. 2, dub. 4, num. 47. Nauar. cap. 22, num. 18. Riccius de *res.* 86. Redoanus de *rebus Eccles. non alienand.* questione 51, cap. 13, & Bellet. 1. part. §. de bonis clericorum, num. 16.

DVBITATIO XXVI.

An Cardinalis subiiciatur pœnis statutis contra præsumentes alienare bona Ecclesiastica?

SUMMARIUM.

- 1 Cardinalis subest pœnis statutis contra præsumentes alienare bona Ecclesiastica.
- 2 Cardinalis non subest legibus pœnalibus, nisi exprimitur: id tamen non procedit in iis, quæ pertinent ad publicam Ecclesiæ vtilitatem, vel quæ agunt de iustitia seruanda, vel fraude vitanda.
- 3 Cardinalis subest Cancellariæ regulis, in quibus de fraude vitanda agitur.
- 4 Cardinalis adstringitur iuramento, ne possit alienare bona Ecclesiastica, imò iurat non esse consensurum eorum alienationi.
- 5 Episcopus, Abbas, & Commendatarius in ordine ad bona suarum Ecclesiarum obstringuntur pariter iuramento de non alienando, ita ut si quis eorum per accidens non iuret, nihilominus in foro externo præsumitur iurasse, & puniatur ut periuus.
- 6 Quæ fieri solent, & debent, facta esse præsumuntur.
- 7 Episcopus, Abbas, & Commendatarius, si non iurauerint per accidens, non sunt periuvi in foro interno.
- 8 Cardinalis post Cardinalatum factus Episcopus tenetur vinculo iuramenti ad bona Episcopatus non alienanda, quamvis de non alienando iuramentum non emiseric.
- 9 Episcopus, vel Abbas ratione status tenentur emittere

huiusmodi iuramentum de non alienando bona Episcopatus, vel Abbatis.

- 10 Ea, quæ de iure veniunt, semper facta præsumuntur.
- 11 Iuramentum prædictum obligat ad petendum Sedis Apostolicæ consensum, etiam ubi extraneus Ambitiosus, quoad hanc partem recepta non est, spectatur. tamen verbis dictæ Constitutionis, secus tamen spectato usu, & praxi.

Responderetur affirmatiue, quia sic habet praxis Curie Romanæ, tum quia, dato quod Cardinalis non subiiciatur legibus pœnalibus, nisi exprimat, ut sentiunt aliqui, id tamen locum non habet in iis, quæ pertinent ad publicam Ecclesiæ vtilitatem, vel quæ agunt de iustitia seruanda, vel fraude vitanda. Quapropter Cardinalem subiici Cancellariæ Regulis, in quibus de fraude vitanda tractatur, affirmant Cancellarius in *regul. Cancellar. quest.* 38. Sarmient. *decisione* 64. in *adit. ad regul. Cancellar. Paris. lib. 12, quest.* 4, n. 8. & Caputaq. *decis.* 211. Ergo à fortiori subiicietur legibus bonorum Ecclesiasticorum alienationem in vtilitatem Ecclesiæ publicam prohibentibus.

Quinimò addo, Cardinalem ad id etiam obstringi vinculo iuramenti (iurat enim specialiter se non solum Sedis Apostolicæ bona non esse alienaturum, sed etiam talium bonorum alienationi non esse consensurum) sicuti obstringitur Episcopus, & Commendatarius in ordine ad bona suarum Ecclesiarum, qui solent de hac re similiter iurare, ut patet ex Pontificali Romano: quapropter etiam si quis ex ipsis de facto per accidens non iuret, & postea de facto alienet, in foro externo puniatur ut periuus; quia in tali foro præsumitur iurasse. Nauar. de *reb. Eccles. non alien.* n. 12. Azor. lib. 9, cap. 1, *quest.* 9. & alij passim, & merito; quia quæ fieri solent, & debent, facta esse præsumuntur, l. ult. C. de *fidei iuramentis*.

Dixi, in foro externo; quia in foro interno reuera periuus non est, si de facto non iurauit, quidquid in contrarium sentire videantur. Nauar. loco *suprà* cit. & Sopranus apud Filiucium *tract.* 44, cap. 3, §. 4, *quest.* 2, quatenus aiunt, quod Cardinalis post Cardinalatum factus Episcopus teneatur vinculo iuramenti ad bona Episcopatus non alienanda, quamvis de non alienando iuramentum non emiseric, ex eo quod ut Episcopus, vel Abbas, &c. inquirunt ipsi, ratione status de iure debeat illud emittere: & quæ de iure veniunt, semper facta supponuntur. Sed quod dixi, videtur tenendum; quia in foro conscientie attenditur solum veritas, & cessat omnis præsumptio.

Ceterum, an iuramentum, quod Cardinalis Episcopus, vel Abbas emittit, obliget ad petendum Sedis Apostolicæ consensum, etiam ubi extraneus Ambitiosus, Pauli II. quoad hanc partem recepta non est?

Responderetur affirmatiue, si spectentur verba dictæ extraneantis; secus si spectetur usus, & praxis, iuxta quam iuramentum emittit, & obligare solet; quia tunc non in plus obligat iuramentum, quam obliget dicta extraneantis Ambitiosa. Sic Azor. lib. 9, cap. 1, q. 9, & 12. Couar. 2. var. c. 16. Sopranus loco *suprà* cit. cap. 1, *quest.* 12, num. 16. & alij communiter in materia de iuramento.

An autem in aliquo casu, non obstante dicto iuramento, possit Ecclesiæ rerum alienatio validè, & licitè fieri, vide *suprà* dub. 1, 20, & 21.